

Tæt på DIN økonomi

Stor forskel på økonomien i rapsdyrkning i 2017 og 2018

SEGES Erhvervsøkonomi

- Skrives af SEGES, Erhvervsøkonomi med fokus på dataindsamling i besætninger, statistik, driftsøkonomi og rentabilitetsberegninger.

Konklusion

- Raps klarer sig godt på lette jorde i dyrkningsår med masser af nedbør som 2017. Men har det svært på de samme jorde i tørre dyrkningsår som 2018.
- Et tørt dyrkningsår som 2018 reducerer behovet for planteværnsbehandlinger.

Dækningsbidrag: Det var især de lave rapsudbytter, der i 2018 var årsagen til den lave indtjening set i forhold til 2017. Men der var også andre forskelle på de to år. Se tallene her.

Af Ove Lund, Seniorkonsulent, Produktionsøkonomi, HA, MBA, Erhvervsøkonomi, Seges

I forbindelse med projektet 'Hæv udbyttet i vinterraps', er der både i 2017 og 2018 indsamlet data om dyrkning af vinterraps på henhv. 38 og 26 enkelte marker.

Der er indsamlet oplysninger om markstørrelse, sorter, hjælpestoffer (gødning og planteværn) og mængder, udbytter og dato for markhandlinger. Hertil er føjet data om de handlinger i marken, der knytter sig til tildeling af planteværn/gødning og udførelsen af såning, jord-

bearbejdning og høst. Der er brugt gældende indkøbs- og salgspriser og normpriser for alle maskinomkostninger inkl. arbejde for hvert år. Der er ikke indregnet evt. tørring af rapsfrø og diverse andre opgaver.

Den gennemsnitlige opgørelse af indtjening fra marken i 2017 og 2018 ses i tabellen.

Tørke og gødning

Som det ses i tabellen, slår det lave udbytte i 2018, efter den tørre sommer, fuldt ud igen på dækningsbidraget efter maskinomkostninger og arbejde.

I 2018 er der udbragt mindre handelsgødning end i 2017 - til gengæld er der flere omkostninger til udbringning af husdyrgødning, hvilket indikerer, at der er brugt mere af dette i 2018. Omkostninger til plantebeskyttelse er mindre i 2018 end i 2017.

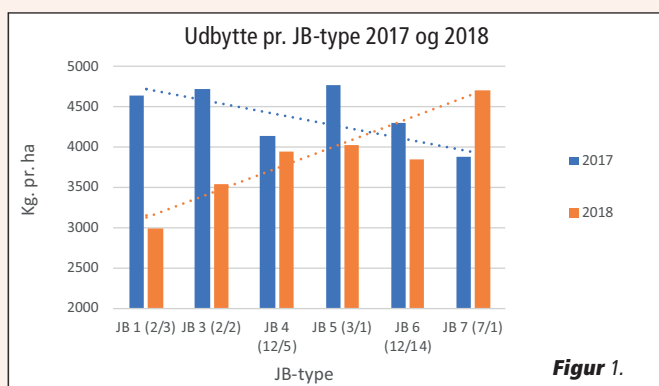
Jordbonitet og vejret

Figur 1 viser, hvordan det fugtige 2017 og det tørre 2018 har slået igennem på udbytterne fordelt på jordbonitet. De stiplede linjer viser tendensen fra JB 1-3 op til JB 7 for de to år. I 2017 har de lette jorde tydeligvis haft mere gavn af den megen regn. Og i 2018 er de svære jorde ikke ramt så hårdt af tørken som de lette.

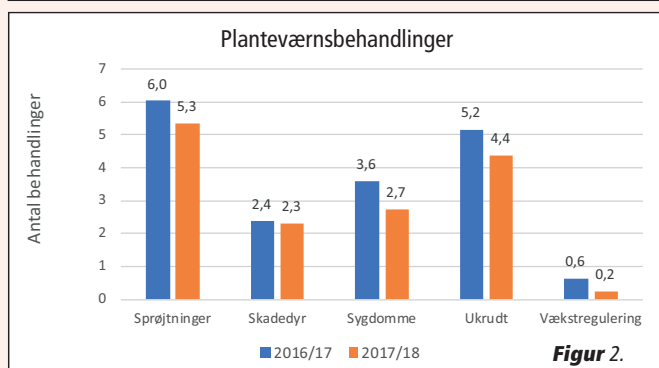
Planteværn

Figur 2 viser udviklingen i planteværnsbehandlinger fra 2017 til 2018. Antal behandlinger er faldet, hvilket er naturligt på grund af forskellen i klimaet de to år. Behandlinger mod sygdomme, ukrudt og vækst ligger i 2018 under 2017, mens antallet af skadedyrsbehandlinger stort set er uændret. Tallene viser, at der ved en sprøjtning ofte behandles med mere end en type planteværn.

Der er en række forhold, som påvirker både udbytte og omkostninger. Det er f.eks. forskelle i jordbonitet, forskel i det regionale vejr, de dyrkede sorter og ikke mindst indsatsen ved dyrkning af rapsen.

Figur 1.

Figur 2.

	2017	2018
Udbytte (kg. pr. ha)	4.513	3.557
Bruttoudbytte	11.960	10.351
Udsæd	494	460
Handelsgødning	1.482	1.252
Skadedyr	314	296
Sygdomme	241	244
Ukrudt	802	809
Vækstregulering	101	36
Stykomkostninger	3.433	3.098
Dækningsbidrag	8.527	7.254
Jordbearbejdning/såning	965	1.040
Udbringning af handelsgødning	406	516
Udbringning af husdyrgødning	235	448
Udsprøjtning af plantebeskyttelsesmidler	1.060	931
Høst	1.324	1.198
Maskinomkostninger inkl. arbejde	3.991	4.252
Dækningsbidrag II	4.536	3.002

Tabel 1. Gennemsnitlig opgørelse af DB II, kr. pr. ha.